

Waterteunisbloemen

Stef van Walsum, FLORON

Waterteunisbloem (*Ludwigia grandiflora*) en postelein-waterlepeltje (*Ludwigia peploides* subsp. *montevidensis*, voorheen kleine waterteunisbloem) zijn overblijvende, in de oeverzone wortelende waterplanten die op het water drijvende matten vormen. Op plekken waar ze voorkomen, groeien ze massaal. Beide soorten komen oorspronkelijk uit Amerika en zijn in Europa terecht gekomen via handel in vijverplanten. De sterke gelijkenis van beide soorten maakt onderscheid lastig, zelfs kenners binnen professionele inventarisaties gaan er wel eens de mist mee in. Om herkenning van deze beleidsrelevante soorten te bevorderen, biedt FLORON hulp met een determinatietabel en roept op tot beter bewijsmateriaal bij waarnemingen.

Postelein-waterlepeltje met ovale bladeren en een duidelijke bladsteel. (Foto: Adrie van Heerden)

Stompe, dikke steunblaadjes van postelein-waterlepeltje. (Foto: Baudewijn Odé)

Beleid

Waterteunisbloem en postelein-waterlepeltje zijn beide opgenomen op de Unielijst voor invasieve exoten. Dit houdt onder andere in dat de soorten niet meer verhandeld mogen worden. Voor postelein-waterlepeltje geldt een 'eliminatie-doelstelling'. Dit houdt in dat in Nederland wordt gestreefd naar complete verwijdering van ontdekte populaties. Bij waterteunisbloem is een eliminatie-doelstelling niet meer realistisch, gezien zijn huidige voorkomen in diverse watersystemen in Nederland. Voor deze soort geldt daarom een beheersaanpak, de planten zodanig beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk worden voorkomen. Bij vroegtijdig ontdekte kleine populaties is het alsnog zaak om waterteunisbloem zo snel mogelijk te verwijderen.

Nieuwe groeiplaatsen

Het direct mechanisch of handmatig verwijderen van postelein-waterlepeltje is in de meeste gevallen succesvol gebleken. Een uitzondering is Tiengemetten, waar postelein-waterlepeltje in 2012 werd ontdekt, maar ondanks ingrijpen nog steeds aanwezig is. Recent zijn in Nederland nieuwe groeiplaatsen ontdekt van deze invasieve exoot, onder andere in natuurgebieden nabij Nieuwkoop en Arnhem.

Herkenning

Waterteunisbloem en postelein-waterlepeltje lijken veel op elkaar, zeker wanneer planten niet bloeien en geen bovenwaterbladen hebben. Geregeld worden fouten gemaakt bij de determinatie, ook door professionals. De bloeiwijzen van beide soorten bestaan uit vijf kroonbladen en zijn geel van kleur. Bovendien zijn er ook nog vijf groene kelkbladen aanwezig. De kroonbladen van postelein-waterlepeltje zijn doorgaans kleiner (7-17 mm) dan die van waterteunisbloem (15-25 mm).

Waterteunisbloem met langwerpige bovenwaterbladen. (Foto: Willem Braam)

Een belangrijk verschil zit in de bovenwaterbladen. Bij waterteunisbloem zijn de bladen langwerpig met een lang aflopende bladvoet, bij postelein-waterlepeltje ovaal met een duidelijke bladsteel.

Dan is er nog de vorm van de steunblaadjes; driehoekig bij waterteunisbloem en rond bij postelein-waterlepeltje. Al deze onderscheidende kenmerken zijn in een tabel samengevat en ondersteund met foto's in de Determinatiehulp waterteunisbloemen op [Verspreidingsatlas.nl](https://www.verspreidingsatlas.nl).

Verzoek

Een van beide soorten gevonden? Geef je waarneming door! Liefst met foto's en een aantalsschatting (groeiplaats in m²). Dankzij waarnemingen kunnen de planten in een vroeg stadium worden verwijderd en kan verdere verspreiding worden tegengegaan. Het is belangrijk om waarnemingen te voorzien van detailfoto's met daarop de onderscheidende kenmerken of met herbariummateriaal.

Bewijsmateriaal is extra belangrijk voor iedere nieuwe waarneming van postelein-waterlepeltje, omdat er dan ook snel aan de eliminatie kan worden gewerkt.

De vorm van de steunblaadjes is een goed determinatiekenmerk. De steunblaadjes van waterteunisbloem zijn plat en driehoekig. (Foto: Michiel Verhofstad)

Verder lezen

Waterteunisbloem <https://www.verspreidingsatlas.nl/5335>

Postelein-waterlepeltje <https://www.verspreidingsatlas.nl/5499>

Determinatiehulp waterteunisbloemen <https://www.verspreidingsatlas.nl/determinatie/ehbd/view.aspx?id=54>

